ชื่อเรื่องดุษฎีนิพนธ์ วัฒนธรรมความปลอดภัยในสถานประกอบการก่อสร้าง:

กรณีศึกษากรุงเทพมหานคร

ชื่อผู้เขียน ชาตรี พงษ์วิไลย์

หลักสูตร ปริญญาคุษฎีบัณฑิต (สังคมศาสตร์)

อาจารย์ที่ปรึกษา รองศาสตราจารย์ คร. ปรีชา อุปโยคิน

บทคัดย่อ

การวิจัยวัฒนธรรมความปลอดภัยในสถานประกอบการก่อสร้าง: กรณีศึกษา กรุงเทพมหานคร มีวัตถุประสงค์ (1) เพื่อวิเคราะห์สถานการณ์การบริหารความปลอดภัยใน โครงการก่อสร้างไทย (2) เพื่อวิเคราะห์ระดับ การรับรู้ ความตระหนัก และพฤติกรรมความ ปลอดภัยของแรงงานก่อสร้าง (3) เพื่อวิเคราะห์ปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อความปลอดภัยของผู้ใช้ แรงงานก่อสร้าง (4) เพื่อวิเคราะห์และกำหนดแนวทางและมาตรการสร้างวัฒนธรรมความปลอดภัย ในสถานประกอบการก่อสร้างไทย พื้นที่ในการศึกษา คือ โครงการก่อสร้างอาคารสำนักงาน ภิรัช บุรี ศูนย์การค้าเอ็มโพเรียม 2 โครงการก่อสร้างอาคารที่พักอาศัย Downtown 49 และโครงการ ก่อสร้างหมู่บ้านเพอร์เฟค เมโทร รามคำแหง การวิจัยในครั้งที่ใช้ระเบียบวิธีวิจัยเชิงคุณภาพ ผสมผสานกับการวิจัยเชิงปริมาณ ด้วยการสัมภาษณ์เชิงลึกจากผู้ให้ข้อมูลสำคัญ การสัมภาษณ์ด้วย แบบสัมภาษณ์จากคนงานก่อสร้างในโครงการ การศึกษาข้อมูลระเบียบการทำงานของโครงการ การสังเกตอย่างมีส่วนร่วมและการสังเกตอย่างไม่มีส่วนร่วม

ผลการวิจัยพบว่า โครงการก่อสร้างเป็นหน่วยสังคมที่เกิดขึ้นมามีระยะเวลาที่จำกัดตาม เวลาของการก่อสร้าง ภายในโครงการก่อสร้างมีกลุ่มงานที่ถูกแบ่งตามหน้าที่และขอบเขตการ ทำงาน ได้แก่ กลุ่มเจ้าของโครงการ, กลุ่มผู้ออกแบบ, กลุ่มที่ปรึกษาโครงการ และกลุ่มผู้รับเหมา ขึ้นอยู่กับขนาด ความซับซ้อนของโครงการ แบ่งหน้าที่ขอบเขตความรับผิดชอบในการบริหารความ ปลอดภัยออกเป็น หน่วยงานและแผนกต่าง ๆ ตามลักษณะงาน และมีเจ้าหน้าที่ความปลอดภัยเพื่อ

ควบคุมการบริหารความปลอดภัยที่เชื่อมโยงด้วยคำสั่งควบคุมผ่านกฎระเบียบบริษัท มีการ ตรวจสอบ การอบรม และการเสริมสร้างความปลอดภัยอยู่อย่างต่อเนื่อง

คนงานก่อสร้างในแต่ละโครงการจะมีความรู้ ความเข้าใจ ความตระหนัก และพฤติกรรม ความปลอดภัยแตกต่างกันอย่างเป็นนัยสำคัญ เพราะแต่ละโครงการมีจำนวนคนงานไทย คนงาน ต่างชาติ การอบรมความปลอดภัย การสร้างเครือข่ายความปลอดภัยที่แตกต่างกัน

ปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อความปลอดภัย ได้แก่ สภาพร่างการของบุคคล หลักความปลอดภัย ในการทำงานโดยทั่วไป บุคคลทุกเกี่ยวข้องกับการก่อสร้าง นโยบายความปลอดภัยที่ การบริการ การจัดการ และการสื่อสารข้อมูลข่าวสารความปลอดภัย

การสร้างวัฒนธรรมความปลอดภัยในสถานประกอบการก่อสร้าง จะเริ่มจากการนำ
กฎหมายความปลอดภัย และมาตรฐานความปลอดภัย เพื่อเป็นแนวทางการบริหารการจัดการความ
ปลอดภัยในสถานประกอบการก่อสร้างที่ได้รับการสนับสนุนจากผู้บริหารโครงการ ออกเป็นกฎ
ข้อบังคับ การอบรมและสร้างความรู้ และการสื่อสารกับคนงานก่อสร้าง การแลกเปลี่ยน
ประสบการณ์ความปลอดภัยระหว่างคนงานเป็นจุดเริ่มต้นของการสร้างเครือข่ายความปลอดภัย ที่
จะก่อให้การบริหารการจัดการความปลอดภัยอย่างมีส่วนร่วม เพราะวัฒนธรรมความปลอดภัยที่ดี
ไม่ใช่วัฒนธรรมที่ออกคำสั่งโดยผู้บริหารโครงการ แต่จะต้องมีแนวทางจากผู้ปฏิบัติมาร่วมในการ
ออกข้อปฏิบัติ

คำสำคัญ: วัฒนธรรมความปลอดภัย/การบริหารงานก่อสร้าง/เครือข่ายความปลอดภัย

Dissertation Title Safety Culture in Construction Site: A Case Study in

Bangkok City

Author Chatree Phongwilai

Degree Doctor of Philosophy (Social Sciences)

Advisor Assoc. Prof. Dr. Preecha Upayokin

ABSTRACT

This research of the Safety Culture in Construction Site: A Case Study in Bangkok City has objectives (1) to analyze the safety management situation in Thai construction site, (2) to analyze on the safety knowledge awareness and behavior of construction labor, (3) to analyze the factors affecting the safety of the construction labors, and (4) to analyze and set solution for the safety culture implementation in the Thai construction context. The representation of research areas are Bhiraj Buri & Emporium Shopping Center II, Downtown 49 Residential Building, and Perfect Metro Ramkhamhang Village. This research data has been obtained by conducting qualitative and quantitative method with in-depth and structure questionnaire interview, including focus group discussion and observation. The finding are shown as followings:

The structural management of each project are categorized by specific responsibility as project owner, project designers, project consultants and project contactors depending on scale and project's complexity. The construction management links among unit and section by work regulations and rules in workplace in which there are criterion of punishments. There are consecutive inspections, training and development on safety regulations to achieve project's safety target.

(6)

The construction labors in each project have equipped with knowledge, understanding,

awareness and safety behavior in significance of different levels. It is found that there are some

differences in races, languages, safety training experiences and safety networking.

The factors affecting the construction safety are physical conditions of the labors,

general safety work rules, everyone who's stakeholder in construction project, safety policy,

safety project management and safety communication procedure.

To construct safety culture in the construction sites will initiate from the laws relating to

safety in workplace and safety standards in order to set up the safety management policy which

has been supported by the project owners and project management levels in setting safety

regulations, safety training and safety communication procedures. This study suggests that

exchanges in safety experiences, creating the labors' safety network and labor safety network

representatives to jointly participate with the safety committee are strongly recommended. In or a

good safety culture should not derive from the command of the management level only but it

should be derived and participated from everyone in the construction project.

Keywords: Safety culture/Construction management/Safety network

(7)